

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Β' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΟΜΑΔΑ Α'

A.1 Να γράψετε στο τετράδιό σας τα ονόματα των φιλοσόφων της **Στήλης Α** και δίπλα το γράμμα της θέσης που αποδίδεται στον καθένα από αυτούς από τη **Στήλη Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Θαλής	α. Η αρετή συνίσταται στη μεσότητα μεταξύ δύο ακροτήτων, μεταξύ μιας υπερβολής και μιας έλλειψης.
2. Αριστοτέλης	β. Σε κάθε αισθητό πράγμα θα πρέπει να διακρίνουμε την υλική υπόστασή του από τις ποιότητές του.
3. Ντεκάρτ	γ. Η ύπαρξη του κακού στη ζωή μας μπορεί να συμβάλει στην ηθική άσκησή μας.
4. Λοκ	δ. Το κυρίαρχο στοιχείο της φύσης, από το οποίο δημιουργήθηκαν τα πάντα, είναι ο αέρας.
	ε. Αρχή του κόσμου είναι το νερό.
	στ. Η διαδικασία της αλληλεπίδρασης σώματος και ψυχής μέσω του «κωναρίου» συντελείται με τη συνδρομή των ζωϊκών πνευμάτων.

Μονάδες 8

A.2 Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- οντολογία
- «άπειρον»
- «θυμοειδές»
- «προτάσεις του πρέπει».

Μονάδες 12

- A.3** Ποιος είναι ο ρόλος της υπερβατικολογικής συνείδησης για τη συγκρότηση της εμπειρίας κατά τον Καντ;

Μονάδες 15

- A.4** Για ποιους λόγους ο Χιουμ απορρίπτει την ύπαρξη της πνευματικής υπόστασης;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ Β΄

- B.1** Ποιες οντολογικές θέσεις του Αριστοτέλη αναφέρονται στο παρακάτω κείμενο και πώς οι θέσεις αυτές εκφράζουν τη διαφοροποίησή του από τη θεωρία των ιδεών του Πλάτωνα;

"Το οντολογικώς πραγματικό αντικείμενο του Πλάτωνα-οι ιδέες-δόθηκε από τον Αριστοτέλη υπό τον όρο της ουσίας. Σε άλλες περιστάσεις το αποκαλούσε μορφή, νοητή ουσία. Ενώ για τον Πλάτωνα η ουσία είναι στην πράξη ανεξάρτητη από τα επιμέρους αντικείμενα, στον Αριστοτέλη η ουσία είναι πραγματική μόνον όταν εμπραγματώνεται, δηλαδή μόνον όταν πραγματοποιείται μέσα στα φαινόμενα αντικείμενα και εκεί προσλαμβάνει κάποια μορφή αντιληπτή από την αισθητηριακή εμπειρία (...) Για τον Αριστοτέλη, όλη η φύση προσπαθεί πάντοτε να πραγματοποιήσει τον εαυτό της, να αναπτύξει τις δυνατότητές της σε πραγματικότητες, να εμπραγματώσει τις δυνατότητές της, όπως κάνει ο σπόρος του τριαντάφυλλου, όταν καταλήγει στην ωραιότητα του άνθους, ή όπως κάνει ο σπόρος του ανθρώπου από τη σύλληψή του μέχρι την πλήρη άνθησή του σε ολοκληρωμένο άνθρωπο. Το κάθε πράγμα προσπαθεί να εμπραγματώσει την ουσία του".

Γ. Σαχακιάν, *Ιστορία της Φιλοσοφίας*, τ.Α΄.μτφρ. Χρ. Μαλεβίτση, εκδ. Παρμενίδης, Αθήνα 1979.

Μονάδες 25

- B.2** Να σχολιάσετε τις απόψεις του Επίκουρου για την ηδονή, που εκφράζονται στο παρακάτω απόσπασμα,

και να τις συγκρίνετε με εκείνες του Αντισθένη και του Αρίστιππου (χωρίς λεπτομερή αναφορά στις θεωρίες τους).

"Όταν λέμε ότι η ηδονή είναι ο σκοπός της ζωής, δεν εννοούμε τις ηδονές των ασώτων και εκείνες που βρίσκονται στην απόλαυση... αλλά την απαλλαγή από τον πόνο του σώματος και από την ταραχή του νου. Γιατί την ευχάριστη ζωή δεν την εξασφαλίζουν το πιοτό και τα αδιάκοπα ξεφαντώματα, ούτε οι σεξουαλικές ηδονές, ούτε η απόλαυση των ψαριών και οι άλλες λιχουδιές του πλούσιου τραπεζιού, αλλά ο νηφάλιος στοχασμός που αναζητεί τις αιτίες για κάθε εκλογή και απόρριψη και απομακρύνει τις δοξασίες που δημιουργούν την πιο μεγάλη σύγχυση στο νου".

Επικούρου, *Επιστολή προς Μενοικέα*, από Α.Α. LONG,
Η ελληνιστική φιλοσοφία, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα
Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1997.

Μονάδες 25

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλες τις ερωτήσεις.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ